

2 uppenbarelse: Koranen och Sunnah

Då Allâh talar: Koranen och Sunnah

En akademisk analys av uppenbarelsens två former i islamisk teologi

Inledning

Frågan om uppenbarelsens natur utgör en av de mest centrala aspekterna inom islamisk teologi. I den klassiska traditionen betraktas både Koranen och Sunnah som gudomliga kommunikationsformer, där Allâh (ta'âlâ) talar till mänskligheten genom två kompletterande kanaler: den reciterade uppenbarelsen (*al-wahy al-matlu*) och den förklarande uppenbarelsen (*al-wahy ghayr al-matlu*). Denna artikel undersöker dessa två former av uppenbarelse, deras teologiska status, deras språkliga och retoriska särdrag samt deras funktion i den islamiska rätts- och trosläran.

1. Uppenbarelsens grund: Allâhs tal som teologisk princip

Islamisk teologi utgår från att Allâh talar på ett sätt som anstår Honom, utan likhet med skapelsen. Detta tal manifesteras i uppenbarelsen. Koranen beskriver sig själv som Allâhs ord, nedstigen till Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) genom ängeln Jibrîl.[1] Samtidigt framhåller

Koranen att Profeten inte talar av egen drift i religiösa frågor, utan att även hans förklaringar och vägledning är grundade i uppenbarelse.[2]

Denna dubbla struktur — Koran och Sunnah — utgör därför en sammanhängande helhet. Koranen är den ordagranna uppenbarelsen, medan Sunnah är den praktiska och förklarande uppenbarelsen som ger Koranen dess tillämpning, detaljer och kontext.

2. Koranen som uppenbarelse: Språk, form och funktion

2.1 Språklig särart

Koranens språk är präglad av en unik kombination av rytm, struktur och semantisk precision. Den arabiska texten använder:

- parallellism,
- upprepning,
- kontrast,
- ljudmässig harmoni,
- och komprimerad meningsbyggnad

för att skapa en retorisk kraft som klassiska arabiska lingvister betraktat som oöverträffad.[3]

2.2 Retorisk funktion

Koranens retorik tjänar flera syften:

- att övertyga,
- att undervisa,
- att varna,
- att trösta,
- och att forma en moralisk och andlig identitet hos mottagaren.

Den är inte enbart en text att läsas, utan en uppenbarelse att reciteras, memoriseras och internaliseras.

2.3 Teologisk status

Koranen är enligt islamisk konsensus:

- Allåhs ord,

- oföränderlig,
- evig i sin betydelse,
- och fullständig i sin vägledning.[4]

3. Sunnah som uppenbarelse: Förklaring, tillämpning och auktoritet

3.1 Sunnah som gudomlig kommunikation

Sunnah betraktas i den klassiska traditionen som den andra formen av uppenbarelse. Profetens ord, handlingar och bekräftelser är inte enbart mänskliga initiativ, utan vägledning grundad i uppenbarelse. Detta gör Sunnah till:

- en förklaring av Koranen,
- en konkretisering av dess budskap,
- och en självständig källa till lag och tro.

Koranen själv bekräftar detta genom att beskriva Profeten som den som "förklarar" uppenbarelsen för människorna.[5]

3.2 Språklig och retorisk karaktär

Profetens språk i Sunnah kännetecknas av:

- kortfattad värtalighet (*jawami' al-kalim*),
- pedagogisk tydlighet,
- praktiska exempel,
- och moraliska principer uttryckta i koncentrerad form.

Hadither som "*Säg: Jag tror på Allâh — och var sedan ståndaktig*" illustrerar denna stil: få ord, stor innebörd.[6]

3.3 Sunnahs funktion i rättsläran

Sunnah:

- förklarar Koranens generella principer,
- preciserar dess allmänna formuleringar,
- begränsar eller utvidgar dess rättsliga domar,
- och etablerar självständiga föreskrifter.

Utan Sunnah skulle centrala delar av islamisk praxis — såsom bönen,

zakâten och hajj — vara omöjliga att förstå i detalj.[7]

4. Koranen och Sunnah som en enhetlig uppenbarelse

4.1 Teologisk helhet

Koranen och Sunnah är inte två konkurrerande källor, utan två aspekter av samma gudomliga tal. Koranen ger den övergripande vägledningen, medan Sunnah ger dess praktiska och kontextuella förklaring.

4.2 Språklig och retorisk samverkan

- Koranens majestätiska stil kompletteras av Sunnans pedagogiska stil.
- Koranens universella principer konkretiseras genom Sunnans exempel.
- Koranens abstrakta begrepp får liv genom Profetens handlingar.

4.3 Epistemologisk konsekvens

Att acceptera Koranen men avvisa Sunnah innebär att avvisa en del av uppenbarelsen. Därför är tron på båda en grundpelare i islamisk epistemologi.[8]

5. Tron på Allâhs namn och egenskaper som exempel

Ett tydligt exempel på denna dubbla uppenbarelse är läran om Allâhs namn och egenskaper. Koranen nämner dem i poetiskt kraftfulla uttryck, medan Sunnah förklarar deras innebörd och tillämpning i tro och handling. Båda källorna måste därför studeras tillsammans för att ge en korrekt teologisk förståelse.[9]

Slutsats

När Allâh talar, gör Han det genom både Koranen och Sunnah. Dessa två uppenbarelseformer utgör tillsammans den islamiska uppenbarelsens fullhet: den reciterade texten och den levda förklaringen. Koranen ger principerna, Sunnah ger tillämpningen. Koranen är ordet, Sunnah är dess förklaring. Tillsammans formar de den vägledning som Allâh avsett för mänskligheten.

Fotnoter

[1] Se t.ex. . Koranen 26:192-195.

[2] Koranen 53:3-4.

[3] Al-Baqillani, *I'jaz al-Koran*; al-Jurjani, *Dala'il al-I'jaz*.

[4] Ibn Kathîr, *Tafsîr al-Koran al-Azim*, inledningen.

[5] Koranen 16:44.

[6] Muslim, *Sahih*, Kitab al-Iman.

[7] Al-Shâfi'î, *al-Risala*, särskilt kapitlen om Sunnans auktoritet.

[8] Ibn Taymiyya, *Majmu' al-Fatawa*, vol. 19.

[9] Al-Tabari, *Tafsir*; Ibn Kathîr, *Tafsir*; al-Sa'di, *Taysir al-Karim al-Rahman*.

KORANEN & SUNNAH

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- ['Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)